

ΓΝΩΜΗ
επί της πρότασης ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση
COM (2020) 682/final/28.10.2020

Τα μέλη της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, σε κοινή συνεδρίαση (22.3.2021),

Έχοντας υπόψη:

- τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, για τον σκοπό και τις αξίες της ΕΕ,
- τα άρθρα 5 για τον συντονισμό των εθνικών κοινωνικών πολιτικών, 9 για τη διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας, 175 για την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, καθώς και 153 για την επίτευξη των στόχων κοινωνικής πολιτικής, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- τα άρθρα 28 και 31 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων, καθώς και για δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας,
- τα άρθρα 4 και 6 του αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη για το δικαίωμα όλων των εργαζομένων σε αμοιβή που εξασφαλίζει στους ίδιους και στις οικογένειές τους αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, καθώς και το δικαίωμα στις συλλογικές διαπραγματεύσεις,

- την αρχή 6 του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, για το δικαίωμα των εργαζομένων σε δίκαιους μισθούς που επιτρέπουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης,
- τον όγδοο στόχο (Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη) της Ατζέντας του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (70^η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, Σεπτέμβριος 2015),
- την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Μια ισχυρή Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις COM(2020), 14 final»/14.1.2020,
- τη Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (SOC/632/18.9.2020), με τίτλο «Αξιοπρεπείς κατώτατοι μισθοί σε ολόκληρη την Ευρώπη»,
- το υπ' αριθ. 2020/2084(INI)/17.12.2020 Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «σχετικά με μια ισχυρή κοινωνική Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις»,
- τα υπ' αριθμ. 44314/2445/2.11.2020 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με το οποίο δεν υπάρχουν σημεία που θα μπορούσαν να αποτελέσουν εμπόδιο στην ενσωμάτωση των άρθρων της προτεινόμενης Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το από 19.3.2021 έγγραφο του ίδιου Υπουργείου, καθώς και το σημείωμα θέσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, περί εξαιρέσεως των ναυτικών από το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας.

Εκτιμώντας ότι:

- Για την εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών εργασίας και διαβίωσης, αλλά και για την οικοδόμηση δίκαιων και βιώσιμων οικονομιών και κοινωνιών, απαιτείται η διασφάλιση ότι οι εργαζόμενοι αμείβονται με επαρκείς και δίκαιους μισθούς.
- Ο καθορισμός κατώτατου μισθού που διασφαλίζει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης ενισχύει την παραγωγικότητα της

εργασίας, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα και την απασχόληση.

- Ο κοινωνικός διάλογος και οι συλλογικές διαπραγματεύσεις αποτελούν βασικά μέσα για τους κοινωνικούς εταίρους, ώστε να καθορίζεται ένας δίκαιος και επαρκής κατώτατος μισθός και να διασφαλίζονται αξιοπρεπείς και δίκαιες συνθήκες εργασίας.
- Σε χώρες με καλά οργανωμένους κοινωνικούς εταίρους και μεγάλη κάλυψη από συλλογικές συμβάσεις, η ποιότητα της εργασίας είναι, κατά μέσον όρο, υψηλότερη, οι κατώτατοι μισθοί υψηλότεροι και το ποσοστό των χαμηλόμισθων εργαζομένων μικρότερο. Δεδομένου δε ότι η κάλυψη των συλλογικών διαπραγματεύσεων, αλλά και η πυκνότητα της συνδικαλιστικής κάλυψης, έχουν μειωθεί σημαντικά από το 2000 σε 22 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, η προτεινόμενη Οδηγία αποσκοπεί και στην προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των μισθών σε όλα τα κράτη μέλη.
- Η διασφάλιση επαρκών και δίκαιων κατώτατων μισθών είναι σημαντική, υποστηρίζει τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάκαμψη, αυξάνει τη ζήτηση, μειώνει τη φτώχεια των εργαζομένων και ενισχύει την ισότητα στην εργασία, καθώς είναι περισσότερες οι γυναίκες που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό.
- Η ορισμένου χρόνου, έργου ή και ελαστική ή άτυπη απασχόληση, αλλά και η τηλεργασία, διαδεδομένες σε περίοδο κρίσης, καλύπτονται ανεπαρκώς από τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας της εργασίας.
- Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε ότι πολλοί εργαζόμενοι με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων είναι απαραίτητοι για τη βασική λειτουργία της οικονομίας, ως εργαζόμενοι πρώτης γραμμής, οι οποίοι λαμβάνουν, όμως, χαμηλές αμοιβές και διατελούν υπό επισφαλείς συνθήκες εργασίας.

- Ο στόχος εξάλειψης της φτώχειας, όπως καθορίστηκε στη Στρατηγική «Ευρώπη 2020», απομακρύνεται, ειδικά υπό συνθήκες πανδημίας, η οποία έχει πλήξει σημαντικά τις ευρωπαϊκές οικονομίες, τα εισοδήματα των νοικοκυριών και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, με συνέπεια, η προστασία των χαμηλόμισθων εργαζομένων να αποτελεί βασική προϋπόθεση για μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάκαμψη.
- Η επάρκεια του κατώτατου μισθού προστατεύει εργαζομένους που δεν καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας, καθώς και ευάλωτες ομάδες εργαζομένων, όπως οι μετανάστες και τα άτομα με αναπηρία, συμβάλλοντας στη μείωση των μισθολογικών ανισοτήτων, στην ισότητα των ευκαιριών και στον υγιή ανταγωνισμό, μέσω της προστασίας των εργοδοτών που καταβάλλουν επαρκείς μισθούς.
- Στην περίπτωση επιβολής δυσανάλογων κρατήσεων, όπως ως προς τις παροχές σε είδος, ή φορολογικών βαρών επί της εργασίας, οι μισθοί μειώνονται σε επίπεδο χαμηλότερο του νόμιμου κατώτατου μισθού, με δυσμενή αντίκτυπο στο επίπεδο διαβίωσης των εργαζομένων.
- Η ναυτιλία είναι παραγωγικός τομέας με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και σημαντικό μέρος του ναυτεργατικού της δυναμικού αποτελείται από ναυτικούς μόνιμα διαμένοντες σε τρίτες χώρες (labour supplying countries) και εργαζόμενους υπό τους όρους της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Εργασία (MLC 2006) που έχουν κυρώσει τόσο η Ελλάδα, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θεωρούν ότι:

- Σκοπός της προτεινόμενης Οδηγίας είναι να διασφαλίσει αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης στους εργαζομένους στην Ένωση, διά της θέσπισης πλαισίου και ελάχιστων προδιαγραφών για τον καθορισμό επαρκών και δίκαιων κατώτατων μισθών που να

διασφαλίζουν ευπρεπείς συνθήκες διαβίωσης, είτε αυτοί θεοπίζονται με νόμο, είτε μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των εθνικών συστημάτων, τις εθνικές αρμοδιότητες και την αυτονομία και συμβατική ελευθερία των κοινωνικών εταίρων, αλλά και την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των μισθών σε όλα τα κράτη μέλη.

- Εναπόκειται στην ευθύνη των κρατών μελών να ενισχύσουν το κοινωνικό πρότυπο, όπως διαμορφώνεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να διασφαλίζονται αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και επαρκείς κατώτατοι μισθοί σε όλους τους εργαζομένους, χωρίς εξαιρέσεις ή διαφοροποιήσεις, ανεξαρτήτως της μορφής και του είδους εργασίας που παρέχουν, του φύλου, της ηλικίας ή της κοινωνικής ένταξής τους, κατ' εφαρμογήν κριτηρίων που συνάπτονται με τις εθνικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, όπως, κατ' ελάχιστον, η αγοραστική δύναμη των νόμιμων κατώτατων μισθών, λαμβανομένων υπόψη του κόστους διαβίωσης και της επιρροής των φόρων και κρατήσεων, το γενικό επίπεδο των ακαθάριστων μισθών και η κατανομή τους, καθώς και ο ρυθμός αύξησης των ακαθάριστων μισθών.
- Το ευρωπαϊκό πρότυπο αξιοπρεπούς διαβίωσης μπορεί να ενισχύεται και διά της υιοθέτησης διεθνών δεικτών επάρκειας, κατά τους οποίους ο κατώτατος μισθός δεν υπολείπεται του 60% του διάμεσου μισθού και του 50% του μέσου μισθού. Ειδικώς, η παραγωγικότητα της εργασίας δεν επιδέχεται ασφαλή προσδιορισμό, καθώς εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, όπως, πρωτίτως, η οικονομική συγκυρία και οι επιπτώσεις της στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, οι επενδύσεις, ο τραπεζικός δανεισμός, η τεχνολογία, λαμβάνεται δε ήδη υπόψη για τον καθορισμό του επιπέδου των ακαθάριστων μισθών, επί των οποίων υπολογίζεται ο κατώτατος μισθός.
- Η πέραν της οικείας διεθνούς σύμβασης, και χωρίς ειδικές ρυθμίσεις, προστασία των ναυτικών που εργάζονται σε πλοία με

σημαία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά διαμένουν μόνιμα σε τρίτες χώρες, θα δημιουργήσει επιπλοκές, επί ζημία της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής ναυτιλίας.

Απευθύνουν στους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής την παρούσα γνώμη που διατυπώνεται στο πλαίσιο του πολιτικού διαλόγου με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Καλούν την Κυβέρνηση να προωθήσει τις ως άνω θέσεις στις υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.